

Της Βουλής

Ο δούρειος ίππος των μη κρατικών

Της ΝΤΟΡΑΣ ΝΤΑΪΛΙΑΝΑ

Κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση έχουν έναν μόνο τρόπο να πείσουν τους... καχύποπτους Έλληνες για την ειλικρινή διάθεσή τους να στηρίξουν τη δημόσια παιδεία και να μην προωθήσουν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, με τον δούρειο ίππο των λεγόμενων μη κρατικών. Εν ολίγοις, να μη μετατρέψουν την Ανώτατη Παιδεία σε μεγάλο αδελφό της Μέσης Εκπαίδευσης. Επ' αυτού, δεν χρειάζονται σχόλια. Δύσκολα θα βρεθεί Έλληνας γονιός που να μην αισθάνεται απομυζούμενος, είτε από την παραπαιδεία που λέγεται «ιδιαίτερα μαθήματα» στο σπίτι και το φροντιστήριο, είτε από κάποιο πανάκριβο ιδιωτικό σχολείο, αμφιβόλου -ουκ ολίγες φορές- ποιότητας. Σύμπτωμα και τα δύο, της χαμηλής ποιότητας της δημόσιας εκπαίδευσης και των πολυποίκιλων αδυναμιών της, της υποχρηματοδότησής της. Δεν χρειάζονται κορόνες. Αρκούν απλές πράξεις για να πεισθούν, κοινωνία, πανεπιστημιακή κοινότητα και σπουδάζουσα νεολαία ή απλά να αποδυναμωθεί η αντίδρασή τους, στην αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος.

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έθεσε, την περασμένη εβδομάδα, ένα ενδιαφέρον πλαίσιο για την αναβάθμιση των κρατικών πανεπιστημίων ως βάση συζήτησης για την ίδρυση των μη κρατικών. Και, επειδή «δεν δη χρημάτων και άνευ αυτών ουδέν εστί γενέσθαι των δεομένων», ο κ. Παπανδρέου πρότεινε αύξηση των πόρων στο 5% του ΑΕΠ και μεταφορά πόρων του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου κατά 40% στην παιδεία. Ο κ. Παπανδρέου βρίσκεται βέβαια στην αντιπολίτευση. Το βάρος της πειθούς με απτά δείγματα γραφής πέφτει, ως εκ τούτου, στην κυβέρνηση η οποία, προς το παρόν, περιορίζεται σε κενές περιεχομένου διακηρύξεις για αναβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης και ανάγκη να αυξήσουμε τη χρηματοδότηση. Όσο όμως δεν υλοποιεί καν την προεκλογική της δέσμευση για 5% στην παιδεία, η αναξιοπιστία της θα μεγαλώνει και, μαζί, οι αντιδράσεις. Και όχι αναίτια.

Η μανία της ιδιωτικοποίησης των πάντων, σε συνδυασμό με τις απόψεις ΟΟΣΑ περί εμπορευματοποίησης και της εκπαίδευσης, που ακούσαμε την περασμένη εβδομάδα από τον γενικό γραμματέα του, τον Μεξικανό Ανχελ Γκουρία, οδηγούν αναπόδραστα στο συμπέρασμα ότι δεν θα αργήσει η μέρα που οι όροι περί «κανόνων υγιούς ανταγωνισμού» θα εισαχθούν ως προαπαιτούμενα και στην εκπαίδευση. Με τη λογική που διαφεντεύει την εποχή μας, όπου το κράτος μετατρέπεται σε όργανο και υπηρέτη των επιχειρήσεων, ίσως το βήμα που θα ακολουθήσει την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, να είναι η απαίτηση, με οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για χρηματοδότηση και των ιδιωτικών πανεπιστημίων από το Δημόσιο. Διότι αυτό θα επιβάλλουν οι κανόνες του... υγιούς ανταγωνισμού. Το ζούμε έντονα στη συζήτηση για το Ασφαλιστικό. Το ζήσαμε, επί κυβερνήσεως Κ. Μητσοτάκη, στον αποκλεισμό του ΟΤΕ από την κινητή τηλεφωνία, για να μην υστερούν σε υποδομές οι ιδιώτες που επένδυσαν στην ιδιαιτέρως κερδοφόρα νέα τεχνολογία. Το αντιμετωπίσαμε πρόσφατα, στην απελευθέρωση της ενέργειας με τη θεσμοθέτηση επιδότησης των ιδιωτών από το κράτος και την παράλληλη επιβολή περιορισμών στη ΔΕΗ, προκειμένου να γίνει... υγιής ο ανταγωνισμός των επιχειρηματιών με τη ΔΕΗ και να μην επενδύσουν εκείνοι πολλά ίδια κεφάλαια. Και μην πει κανείς ότι δεν είναι το ίδιο, διότι η παιδεία ανήκει στα αναπαλλοτρίωτα κοινωνικά αγαθά και στις υποχρεώσεις της Πολιτείας. Θα είναι εκτός τόπου και χρόνου, καθώς όλα πλέον τίθενται στην υπηρεσία του παγκοσμιοποιημένου κεφαλαίου. Το ιδιωτικό κεφάλαιο διεκδικεί -και με μεγάλη ευκολία του παραχωρείται, πλέον, από τους κυβερνώντες- το δικαίωμα επέκτασης σε ζωτικό χώρο του κράτους που έχει προϋποθέσεις μεγάλου κέρδους χωρίς πολλά ρίσκα. Η μέριμνα της Πολιτείας για το κοινωνικό σύνολο μετατρέπεται βαθμιαία σε είδος πολυτελείας. Και από τον κανόνα αυτό δύσκολα θα ξεφύγει ο χώρος της Παιδείας. Αψευδείς μάρτυρες, τα περίφημα κολέγια που λειτουργούν ανενόχλητα, τα τελευταία χρόνια.

Αν λοιπόν η κυβέρνηση εννοεί όσα διακηρύττει για στήριξη του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης, έχει μία και μόνο επιλογή. Να το πράξει, πριν επιβληθούν μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι όροι που θα οδηγήσουν στην πλήρη απαξίωση της ευάλωτης, όπως είναι σήμερα, δημόσιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Όσο βρίσκει κονδύλια για τους... αγροφύλακες, αλλά δυσκολεύεται να εξοικονομήσει τα υπεσχημένα για την παιδεία, αποδεικνύει ότι επιδίωξή της είναι να την αφήσει στην τύχη της ώστε να καταστεί ευκολότερα βορά στους ιδιώτες. Ευθύνη όμως έχει και η πανεπιστημιακή κοινότητα, η οποία καλείται να εγκαταλείψει τις συντηρητικές νοοτροπίες, να εργαστεί για ουσιαστική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και να παλέψει για την οικονομική ενίσχυση έτσι ώστε να είναι προετοιμασμένη για την εισβολή των ιδιωτών που της ετοιμάζουν οι κυβερνώντες, «τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι».